

НА 13 МАЙ, В НАЦИОНАЛНИЯ ДВОРЕЦ НА КУЛТУРАТА В СОФИЯ, СЕ СЪСТОЯ КРЪГЛА МАСА НА ТЕМА „НОВАТА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА КЪМ БЪЛГАРИТЕ ПО СВЕТА“. ФОРУМЪТ, ОРГАНИЗИРАН ОТ ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА И МВНР, БЕ ТЪРЖЕСТВЕНО ОТКРИТ ОТ МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ. ПО ДУМИТЕ НА АНТОН СТАМБОЛИЙСКИ, ПРЕДСТАВИТЕЛ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧЕХИЯ, „ЗА ПЪРВИ ПЪТ ОТ ДЪЛГИ ГОДИНИ СЕ ПРАВИ ТАКЪВ ФОРУМ И НА ТАКОВА НИВО. МОЖЕ БИ ТОВА Е ПЪРВАТА ЛЯСТОВИЧКА НА ЕДНА ХУБАВА ПРОЛЕТ.“

Във фокуса: българите зад граница

От страна на българското правителство, участие във форума взеха вицепрезидентът Ангел Марин, министър-председателят Сергей Станишев, вицепремиерът и външен министър Ивайло Калфин, министърът на образованието и науката Даниел Вълчев, министърът на културата Стефан Данаилов, социалният министър Емилия Масларова, министърът на правосъдието Миглена Тачева. От чужбина пристигнаха представители на българските общности зад граница. Освен цялостната политика на България към българите зад граница бяха засегнати различни конкретни въпроси, сред които този за образованието на българските деца зад граница, за българския трудов пазар и придобиването на българско гражданство.

В уводното си изказване вицепремиерът и външен министър Ивайло Калфин призна, че политиката към българите в чужбина дълго време е била извън фокуса на вниманието. Той посочи, че е необходима цялостна политика към българите в чужбина, координирана между различните институции и представителите на българските общности по света. Също така отбе-

ляза, че дълго време тази политика е била разнопосочна, заради многото различни политически инициативи, движени от различни правителствени институции и неправителствени организации.

Премиерът Сергей Станишев също призна липсата на координация между отделните институции и наличието на противоречиви закони. Посочи, че е нужен конкретен план за действие и нова политика към българите по света. Сред основните акценти той посочи разработването на Национална стратегия за работа с българите по света, преглед и промяна на нормативната уредба, както и създаване на отделен фонд за българите в чужбина, който да финансира конкретни проекти и инициативи на техните организации. Предвидени са структурни мерки, сред които създаване на съ-

Ивайло Калфин призна, че политиката към българите в чужбина дълго време е била извън фокуса на вниманието

вет за българите в чужбина към Министерски съвет, създаване на национален консултативен експертен съвет за българите в чужбина към Държавната агенция за българите в чужбина и създаване на парламен-

тарна комисия или подкомисия за българите в чужбина към Народното събрание.

Сред акцентите в срещата беше получаването на българско гражданство. Министър Ивайло Калфин заяви, че ще бъде затегнат режима за издаване на български паспорти. За периода 1 януари 2001 г. – 31 декември 2007 г., са придобили българско гражданство 31 958 лица от български произход. Министърът на правосъдието Миглена Тачева изказа мнение, че приемането на българско гражданство трябва да става на специална церемония, на която под звуците на националния химн гражданинът да се заклева във вярност към Васил Левски или Христо Ботев. Тя приведе като пример Англия, където получаващите гражданство се заклеват във вярност в кралицата.

Срещите на вицепрезидента Ангел Марин с българите зад граница и връзката му с техните общности, се отразиха на конструктивността и ясно изразеното му становище. В изказването си той подчерта, че е необходимо вземането на спешни мерки във връзките с българите зад граница, които обаче вече са закъснели. Поне четири закона трябва да бъдат променени или да бъдат приети нови: законът за българите, живеещи извън България, законът за българско гражданство, законът

за чужденците в България и законът за заетостта. Според вицепрезидента трябва по-активно да се работи и за решаването на въпросите с образованието на децата от български произход извън България. „Това е проблем, който не търпи отлагане, защото ако днес не се подготвят нещата, наесен, със започването на учебния процес, ще се пропусне цялата година. И дано да не се случват събития от типа на това от миналата година в Чехия, в Прага, в училище „Д-р Петър Берон“, където не започна първи клас, защото към времето в началото на учебната година не са стигнали две деца, за да се допълни изискваната бройка.“ Като свое лично усещане вицепрезидентът повдигна въпроса за присъствието на българите зад граница в медийното пространство на България. „Моето разбиране е, че те са част от България и техният живот трябва да бъде достойнство на България.“ В заключението вицепрезидентът изказа пожелание всички заедно да направим България такава, че да ни се иска да живеем в нея. И това няма да бъде стара или нова, а най-добрата политика към българите по света.“

Допълнителна гледна точка в дискусията внесеха изказванията на представителите на българските общности зад граница. Първото от тях бе на Антон Стамболийски, председател

на Българската културно-просветна организация в Чехия. Той припомни, че организацията води началото си от „Българска седянка“, основана само две години след Освобождението на България. „За да оцелеем толкова дълго, сме имали един принцип и той е, че всеки, който прекрачи прага на организацията, забравя за своята партийна принадлежност. Тя остава отвън, а вътре има само една

България търси връзка с децата си зад граница. Дано само не забрави, че много от тях веднъж вече са се почувствали излъгани

партия, която се казва „България“. Антон Стамболийски изтъкна, че организирането на форума е изключителен почин и все пак най-важното е да бъде реализирана онова, което се обсъжда на него. „Защото и преди сме чували, че крайгълният камък на държавната политика е работата с диаспората. А какво се получи на практика? От тези крайгълни камъни посолствата си направиха китайски стени и разбиха диаспората. В това отношение можем да кажем, че в Чехия духаше северняк цели шест години (има се предвид посла-

ническият мандат на посланика на България в Чехия Мартин Томов, бел. на ред.). С една дума добър закон, който не се изпълнява, е като врата в полето.“ Антон Стамболийски засегна и проблема с българските училища зад граница. „В Прага има българско училище, което през тази година празнува 60-ата си годишнина. И вместо да се радваме, какво се получава? – опити за закриване-

то му. Децата идват с грейнали очи, а ги връщат, защото не се е изпълнила квотата от 16 бройки. За мен това решение е абсо-

лютно бюрократично. Разбирам, че „рибата мирише от главата“, но няма как, ще я чистим от опашката.“

От всичко, казано на форума, едно стана пределно ясно: България търси връзка с децата си зад граница. Дано само не забрави, че много от тях веднъж вече са се почувствали толкова излъгани, че са побягнали през глава, кой накъдето види. Както пише Антон Стамболийски в свое писмо до просветния министър Даниел Вълчев: „Ние не искаме да бъдем ухажвани. А да не забравяте, че сме българи.“ ■